

In de etalage

SNS Historisch Centrum

Renovatie en herinrichting van het SNS Historisch Centrum

door Geraart Westerink

Een florerend en actief archief heeft groeiende collecties, waarvoor steeds meer ruimte nodig is. Dat geldt ook voor het SNS Historisch Centrum (SNS HC), dat bestaat uit het Frans Walkate Archief en het SNS Historisch Archief.

Oude situatie

Het hoofdgebouw van het SNS HC aan de Burgwal is een rijksmonument, opgetrokken in de periode 1928-1935 in de stijl van de Amsterdamse School. Hierin zijn de kantoren en publieksruimtes ondergebracht. Twee van de drie kluizen bevatten onderdelen van de collectie, zoals de fotoverzameling, die hier een lichtdicht en brandveilig onderkomen vindt. Op de eerste verdieping boven de bibliotheek is al decennialang het grootste deel van de collectie van het Frans Walkate Archief ondergebracht. De rest van de eerste etage en de zolderruimtes bevatten een ruime woning met een eigen ingang aan de Burgwal die in het verleden werd gebruikt door verschillende directeuren en conciërges van de bank en daarna bewoond werd op anti-kraak basis. De belangrijkste bewaarplaats voor de verzamelingen van het Centrum is het zogenaamde ‘tuindepot’, een voormalige kantoorvleugel van de SNS Bank, die via een corridor met het rijksmonumentale hoofdgebouw is verbonden.

Extra ruimte

De laatste jaren werden de depots steeds voller, waardoor moest worden gewoekerd met de ruimte en bij elkaar horende collecties verspreid dreigden te raken over verschillende gebouwdelen. Het grootste probleem was de huisvesting van de groeiende kunstcollectie, die deels bestaat uit omvangrijke, onhandige en relatief kwetsbare objecten. Het creëren van extra ruimte en een herindeling van de bestaande depotlocaties werd zeer wenselijk geacht. De voormalige directeurswoning was de enige ruimte die nog

Het maken van de
doorbraak naar de oude
directiewoning.
Foto: collectie SNS
Historisch Centrum.

beschikbaar was om aan deze behoefte te kunnen voldoen. Bewoning ervan werd al langere tijd als onwenselijk ervaren. Bovendien was het zeer slecht geïsoleerd, waardoor het verwarmen een steeds grotere kostenpost werd. Er werd dus besloten om deze ruimte geschikt te maken als archiefdepot. De huur werd opgezegd en er werd een doorbraak gemaakt naar het bestaande depot op de eerste verdieping boven de bibliotheek. Hiervoor moest een dikke gepantserde muur worden doorbroken. Een helse klus. Het niveauverschil dat er bleek te zijn werd overbrugd door een op maat gemaakte eikenhouten trap. Om energie te besparen zijn er in de voormalige woning voorzetramen geplaatst en is er ledverlichting aangebracht. Op de vloeren is linoleum gelegd. Tenslotte is het interieur opnieuw geschilderd.

Het plaatsen van de zonnepanelen. Foto: collectie SNS Historisch Centrum.

Bovendepot en tuindepot

Het bestaande depot boven de bibliotheek is daarna volledig gestript, waarbij het verlaagde plafond en het behang zijn verwijderd. Vervolgens is het stucwerk gerepareerd, zijn de muren gesausd en is de lichtkoepel hersteld. Ook in deze ruimte zijn voorzetrampen geplaatst, is ledverlichting opgehangen en is de vloer met linoleum belegd. Nieuwe radiatoren zorgen voor adequate verwarming en op de ramen is UV-film aangebracht ter bescherming van de collectie. Deze transparante film is voorzien van iconen die verwijzen naar aspecten van het bankbedrijf. Ook is de originele klok teruggeplaatst. Bijzonder praktisch zijn de nieuwe rekken aan de muur waarop stukken uit de kunstcollectie kunnen worden getoond: een open depot-opstelling die het mogelijk maakt om meer voorwerpen uit de collectie (semi)permanent te presenteren aan het publiek en bovendien snel en gemakkelijk te verwisselen is. In het midden van de ruimte is een eiland met ladekasten gecreëerd, dat onderdak biedt aan niet ingelijste prenten, tekeningen en afiches. Een aantal van de archieven en archiefkasten van het Frans Walkate

De gerestaureerde zandstenen ornamenten aan de voorgevel. Foto: collectie SNS Historisch Centrum.

Archief die hier voorheen stonden zijn overgebracht naar de ruimtes van de voormalige woning, die na de verbouwing veel beter aan de gewenste klimatologische eisen voldoet. Ook zijn nieuwe kasten aangeschaft. De plaatsing van de archieven kon daardoor worden geoptimaliseerd, wat leidt tot een efficiënter gebruik.

In het tuindepot zijn nieuwe archiefstellingen geplaatst voor de opslag van schilderijen die voorheen op verschillende locaties in het gebouw stonden en hingen en die geen (tijdelijke) plek hebben gevonden in het open depot op de eerste verdieping. Hier is nu een definitieve en centrale standplaats voor ruim zeshonderd werken ontstaan. Dit depot is niet toegankelijk voor het publiek.

Andere werkzaamheden

Op de begane grond in het kantoorlokaal is de kleine kluis gerenoveerd en opnieuw ingericht. Het verlaagde plafond en het wandpaneel zijn verwijderd. Hierbij werd een kleine nood-kluisdeur ontdekt die weer bruikbaar

werd gemaakt en in de originele kleur geleverd. Het vernielde stucwerk is gereconstrueerd en gerepareerd. Bij verplaatsing van de kluisloketten werd een deel van de originele vloer weer zichtbaar. Door de oude vloerbedekking te verwijderen kwamen de originele tegels tevoorschijn die werden ontdaan van vuil en lijmresten. Vervolgens zijn de muren gesausd en is er een Gisolamp aan het plafond gemonteerd die aansluit bij de jaren dertig-sfeer van het gebouw.

Op het platte dak boven de bestuurskamer zijn zonnepanelen aangebracht. Er is een wifi-verbinding aangelegd die werkt in het hele gebouw. Ook het exterieur van het gebouw aan de Burgwal is onder handen genomen. De zandstenen ornamenten aan de voorgevel, die zo kenmerkend zijn voor de stijl van de Amsterdamse School, zijn hersteld of vervangen. Het houtwerk is geschilderd en als laatste zijn de markiezen gereinigd. Voorlopig kan het SNS Historisch Centrum weer even vooruit.